

НАРЕДБА ЗА ДЪРЖАВНИТЕ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННИТЕ СТЕПЕНИ "БАКАЛАВЪР", "МАГИСТЪР" И "СПЕЦИАЛИСТ"

Приета с ПМС № 162 от 23.07.2002 г.

Обн. ДВ. бр.76 от 6 Август 2002г., попр. ДВ. бр.85 от 5 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.79 от 5 Септември 2003г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист" се придобива във висши училища, които отговарят на изискванията на Закона за висшето образование и на наредбата.

Чл. 2. (1) Обучението на студентите се провежда по специалности, които са от професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, утвърден с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

(2) Обучението по всяка специалност се извършва по учебен план, който включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

(3) Задължителните учебни дисциплини осигуряват фундаментална подготовка по избраната широкопрофилна специалност от професионалното направление.

(4) Избираемите учебни дисциплини осигуряват специфични знания и компетентности от областта на специалността.

(5) Факултативните дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения в различни научни области в съответствие с интересите на студентите.

(6) Съотношението между учебните дисциплини по ал. 3, 4 и 5 се определя в учебния план на специалността с решение на факултетния съвет.

Чл. 3. (1) Лекционните курсове по задължителните и избираемите учебни дисциплини се възлагат на хабилитирани преподаватели.

(2) До 30 на сто от лекционните курсове могат да се възлагат на нехабилитирани преподаватели с образователна и научна степен "доктор".

(3) За специалностите от областта на висше образование "Изкуства" до 30 на сто от лекционните курсове могат да се възлагат на нехабилитирани преподаватели.

Глава втора. ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН "БАКАЛАВЪР"

Чл. 4. (1) Висшите училища организират обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "бакалавър", което осигурява:

1. получаване на цялостна представа за характера на професионалното направление и специалността;

2. овладяване на широкопрофилни теоретични знания и практически умения;
3. умения за адаптивност в съответствие с изменящите се условия при реализирането на специалистите;
4. придобиване на умения за самостоятелна професионална работа и за работа в екип;
5. условия за образователна мобилност и международна сравнимост на получаваните знания и придобитите способности.

(2) Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен "бакалавър":

1. да упражняват професии съобразно придобитото образование и професионална квалификация;
2. да продължават обучението си в следващи образователно-квалификационни степени;
3. да участват в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.

Чл. 5. (1) За обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "бакалавър" се приемат лица, които са завършили средно образование, осигуряващо им достъп до обучение във висши училища.

(2) Приемането на студенти по ал. 1 се осъществява в съответствие със Закона за висшето образование и правилниците на висшите училища.

Чл. 6. (1) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2003 г.) Минималният срок за обучение в редовна форма по учебен план е 4 години с общ хорариум не по-малък от 2200 часа и не по-голям от 3000 часа, а за специалностите от професионално направление "Изобразително изкуство" - не по-голям от 4200 часа.

(2) В задочна форма на обучение се изпълняват изискванията, предвидени в учебния план по съответната специалност, като аудиторната заетост не може да бъде по-малка от 50 на сто от предвидената в учебния план за редовна форма с минимален срок за обучение 4 години.

(3) Обучението на студентите, придобили образователно-квалификационна степен на висшето образование, се извършва по учебен план, утвърден от академичния съвет на висшето училище, и е с продължителност, съобразена с придобитото образование.

Чл. 7. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "бакалавър" завършва с държавен изпит или с дипломна работа.

(2) Държавният изпит или защитата на дипломната работа се провежда пред изпитна комисия, в състава на която влизат не по-малко от трима хабилитирани преподаватели. В комисията могат да се включват и хабилитирани в съответната научна област лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област.

(3) Съставът на всяка изпитна комисия се определя със заповед на ректора.

Чл. 8. Студентите, изпълнили задълженията си по учебния план, получават дипломи за завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "бакалавър" по съответната специалност.

Глава трета.

ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ НА

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН "МАГИСТЪР"

Чл. 9. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" се провежда в три основни направления:

1. профилиране и задълбочаване на подготовката в съответствие с придобитата специалност на образователно-квалификационна степен "бакалавър";
2. подготовка след завършено средно образование по специалности, за които се предвижда обучение само за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър";
3. допълнителна широкопрофилна и интердисциплинарна подготовка за придобилите висше образование на образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по друга специалност.

(2) Обучението осигурява:

1. задълбочена научно-теоретична и специализирана подготовка по специалността;
2. усвояване основите на научноизследователската, научно-приложната и/или художествено-творческата дейност;
3. условия за образователна мобилност на студентите, в т. ч. международна сравнимост на получаваните знания и придобитите умения;
4. развитие на способности за адаптация в условията на социални, икономически и технологични промени.

Чл. 10. (1) Сроковете на обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" в редовна форма на обучение са:

1. не по-малко от една година за специалностите по чл. 9, ал. 1, т. 1;
2. (попр. - ДВ, бр. 85 от 2002 г.) не по-малко от 5 години за специалностите по чл. 9, ал. 1, т. 2;
3. по учебен план с продължителност, съобразена с предварителната подготовка на кандидатите и с правилника на висшето училище за специалности по чл. 9, ал. 1, т. 3.

(2) Приемането на студентите се извършва съгласно нормативните актове и правилниците на висшите училища.

Чл. 11. При задочната форма на обучение се изпълняват изискванията, предвидени в учебния план по съответната специалност, като аудиторната заетост не може да бъде по-малка от 50 на сто от утвърдената за редовната форма.

Чл. 12. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа.

(2) Държавният изпит или защитата на дипломна работа се провежда пред изпитна комисия, в състава на която влизат не по-малко от трима хабилитирани преподаватели в съответната научна област. В комисията могат да се включват и до две хабилитирани лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област.

Чл. 13. Студентите, изпълнили задълженията си по учебните планове, получават дипломи за завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър".

Глава четвърта.
ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН "СПЕЦИАЛИСТ"

Чл. 14. (1) Колежите организират обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "специалист", което осигурява:

1. теоретична подготовка, даваща знания от фундамента на професионалното направление;
2. специализираща и технологична подготовка в съответствие със специалностите в колежа;
3. практическа подготовка за съответната специалност;
4. компютърна подготовка за реализиране на специалността;
5. условия за образователна мобилност на студентите, в т. ч. международна сравнимост на получаваните знания и придобитите умения.

(2) Получената подготовка дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен "специалист":

1. да заемат длъжности в съответствие с професионалната си подготовка и квалификация;
2. да продължават обучението си в по-горни образователни степени в съответствие с нормативните актове и правилниците на висшите училища.

Чл. 15. (1) За придобиване на образователно-квалификационна степен "специалист" в редовна и задочна форма на обучение се приемат лица, завършили средно образование.

(2) Приемането на студентите се извършва в съответствие с изискванията на Закона за висшето образование.

(3) Лица, притежаващи същата или друга образователно-квалификационна степен, се приемат при условия и по ред, определени в правилника на висшето училище.

Чл. 16. (1) Продължителността на обучението в редовна форма по учебен план е с минимален срок на подготовка 3 години с общ хорариум не по-малък от 1800 часа и не по-голям от 2400 часа.

(2) Продължителността на обучението в задочна форма по учебен план е с минимален срок на подготовка 3 години, като се покриват изцяло изискванията на учебния план за редовната форма, при общ хорариум не по-малък от 50 на сто от утвърдения общ хорариум за редовната форма.

Чл. 17. (1) Обучението на студентите се извършва по учебен план, разработен от висшето училище в съответствие с квалификационната характеристика на специалността с участието на хабилитирани преподаватели от съответната научна област, на фирми - основни потребители на кадрите, и на съсловни организации.

(2) Хорариумът на учебните дисциплини с практическа насоченост, определени в чл. 14, ал. 1, т. 2, 3 и 4, не може да бъде по-малък от 75 на сто от общия хорариум по учебния план.

Чл. 18. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен "специалист" завършва с държавен изпит.

(2) Държавният изпит се провежда от държавна изпитна комисия, в състава на която влизат не по-малко от двама хабилитирани преподаватели в съответната научна област. В комисията могат да се включват и хабилитирани лица от други висши училища и специалисти от съответната професионална област.

Чл. 19. Студентите, изпълнили задълженията си по учебния план, получават диплома за завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "специалист".

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Студентите, приети преди влизането в сила на наредбата, довършват обучението си по учебните планове и по условията, при които са били приети.

§ 2. Висши училища и колежи, които не изпълняват изискванията на наредбата, не могат да издават дипломи за висше образование на образователно-квалификационните степени "бакалавър", "магистър" и "специалист".

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 9, ал. 3, т. 5 от Закона за висшето образование.